

MOUTNICKÝ ZPRAVODAJ

ZDARMA

Mimořádné vydání

duben/květen 2010

Vážení občané,

k 65.výročí osvobození naší obce jsme připravili toto mimořádné číslo Zpravodaje. Kromě zápisu z kroniky o letech 1938 – 1945 je zde i podrobnější článek o vojenské operaci, jejíž součástí bylo i osvobození Moutnic.

Při přepisování kroniky jsem většinou ponechal originální slovosled a použítá archaická slova a tvary. Opraveny byly pravopisné chyby (zejména i – y).

Rok 1938

Zima letošního roku byla bez mrazu, střídal se déšť se sněhem a denně se opakující husté mlhy, co mělo za následek chřipkové onemocnění mnoha starších občanů, hlavně však dětí.

Podle zpráv jak z rozhlasu, tak z denního tisku, začaly se německé hordy stahovat kolem hranic, takže naše vláda byla nucena v květnu provést zvýšení stavu vojska, které bylo svoláno jen svolávacími lístky. Mezi občany nastala nejistota a zvýšený odpor proti všem Němcům žijícím v republice. Naše armáda byla v plné pohotovosti zasáhnout a byla všude připravena. Jako například v sousedním velkostatku Jalovisku bylo vojenské letiště za dvorem u Měninského lesa, kde byla spousta letadel, co bylo pro místní obyvatele velkou zvláštností, a ještě více z okolních vesnic a z daleka se chodili lidé dívat, jak vypadají na zemi.

Povolání vojáci byli za krátký čas propuštěni, a každý se chopil svého zaměstnání, ale všichni vyprávěli, jaká byla v armádě dobrá nálada potlačit nepřítele, jenomže k tomu ale nedošlo.

Dne 22. května se konaly obecní volby, všechny politické strany, které existovaly, byly zastoupeny, jako agrární, lidová, socialistická, sociální demokraté, komunistická živnostenská, fašistická, všichni předáci těchto stran chtěli mít své prvenství, a proto předvolební kampaň byla obrovská, spousta různých letáků a každý hájil své. Proto byli znovu zvoleni jako v roce 1932 tak i v letošních volbách roku 1938 jako starosta Páral Štěpán, jako náměstek Šulc Cyril, radní Žák Josef, Čermák Michael, Prchal Mikuláš.

Znovuzvolení funkcionáři se ujali své funkce a vedli občany dále ku spokojenosti své i ostatních spoluobčanů.

O válce se přestalo mluvit a rozšiřovala se zpráva jak

tiskem, tak i rozhlasem a různými přednáškami o nakažlivé nemoci paznehetníků – slintavce a kulhavce, a všeho hovězího dobytka. Za tím účelem se konaly různé veřejné přednášky o průběhu a léčení v případě výskytu u některého zemědělce. Byly hlášeny výskyty v Měnině, Blučině, v sousedních velkostatcích jako v Novém dvoře, Karlově a v Jalovisku, až zachvátila některé zemědělce v Rozaříně, a tak se postupně rozšiřovala i do Moutnic. V těch usedlostech, kde byl výskyt slintavky měl na vratech ceduli „vstup zakázán“. Tato nakažlivá choroba jak rychle přišla tak také odešla, ale nějaké stopy po sobě přeci zanechala. Sklizeň obilí z pole nikterak neubývala, žně se protáhly dlouho do srpna, obilí bylo výborné, hodně sypalo, tak průměrně z jedné měřice pšenice 7q, žita 5q, ječmen 6q.

Pro nával zpožděné práce si žádný nevšímal, co se kolem něho děje, ale přišly jiné starosti a byly svrženy na naše spokojené občany a byla to otázka celostátní obrany naší Československé republiky, která začala povoláváním mužů do zbraně svolávacími lístky, které začaly hned v první polovině září, což vyvrcholilo na konec ve všeobecnou mobilizaci mužů do 40 let věku, a druhý den všech koní ke svodu do Židlochovic. Těch se vrátilo jen malé procento, a tak zůstala vesnice bez mladých mužů a dopravních prostředků. Vesnicemi projížděly kolony vojska, pakliže zůstaly přes noc, byly ubytovány ve stodolách nebo kůlnách místních zemědělců, některé kolony se zde zdržely i několik dnů, tak vojáci pomáhali místním občanům ve sklizni okopanin.

Po odstoupení pohraničního německého území od naší vlasti, 29. září se zklamaní vojáci stáhli do vnitra republiky a čekal každý, kdy bude propuštěn. Demobilizace byla 11. listopadu, ale propuštění bylo velmi pomalé, trvalo až do prosince. Koně, kteří byli na vojně, byli vráceni zpět, všichni byli velmi prochladlí a u vět-

šiny se projevovala nemoc zvaná „hřiběcí“. Zemědělci koně napařovali, motali jim krky do hader, tak si každý radil, jak nejlépe uměl.

Zmobilizovaní vojáci se šťastně vrátili a každý čekal, jak to půjde dále, co nám přinese nového rok nastávající.

Rok 1939

Zima tohoto roku byla mírná, ale až v březnu se ochladilo a napadl sníh. Jarní práce se většinou konaly až v dubnu, léto bylo příznivé, úroda jetelovin výborná i úroda o žních byla nadprůměrná, jenomže se do nich doslavily časté deště. V okolních obcích byla rovněž velká úroda ve vinicích, úroda brambor byla rovněž výborná, taktéž i řepy jak krmné tak i cukrové, výnos po měřici byl 65 – 70q. Ve zdejší škole se počalo s vyučováním až 8. ledna, místní rada se skládala z těchto občanů – předseda Josef Žák, jednatel František Příbyl, pokladník František Husák, členové Rudolf Moravčík, Jindra Sedláčková, Cyril Mašek, František Dohnálek. Stále se proslýchalo o samostatnosti Slováků pod vedením svého vůdce Dr. Josefa Tisa, který si na prezidentu Emilu Háchovi vynutil samostatnost Slovenska a vazby mezi zeměmi byly přerušeny.

Ústava Československé republiky byla porušena, roztrhána a zničena.

V českých zemích nastaly bouře, německé občanstvo se chtělo přičlenit k Velkoněmecké říši, proto se rozhodl prezident Hácha k ústnímu jednání s Hitlerem, by vzal náš národ do své ochrany, poněvadž viděl, že není jiného východiska. Vůdce říše žádosti vyhověl a proto 15. března 1939 obsadil celé území Čech a Moravy.

Toho dne brzy ráno vyhlašoval obecní sluha s bubínkem po vesnici, že německé vojsko nastupuje na naše území, by se jim nečinily žádné překážky, že jakýkoli odpor rozdrťí.

Žádný občan z toho neměl žádnou radost, lidé se schovali, vesnice byla liduprázdná, jen jeden bývalý fašista **** ve stejnkroji na ně čekal a šel jim vstříc před Čermákovým hostincem.

Němečtí vetřelci se začali roztahovat na všech kasárnách a česká armáda byla rozpuštěna a Němci se usadili, jako by zde byli odjakživa. Ve školách byl zaveden jako povinný předmět u českého žactva němčina, pochopení jak od žactva i učitelů nebylo žádné. Každý čekal, jak se Němci k českému národu zachovají. Hned jejich první bylo změnit způsob jízdy, dosud se jezdilo po levé straně vozovky, jakmile přišli Němci na naše silnice, tak si postupovali po své pravé straně a obyvatelé se museli chtít nechtě přizpůsobit. Vytvořili vytyčené tabule s německým nápisem „Rechtsfahren“, jezděte vpravo, a tak se veškerá doprava do rána přetočila na pravou stranu, ale nemohli si navyknout starší zemědělci, kteří po vesnici jezdili stále po své levé straně. Ale na tuto změnu si každý brzy navykl, protože hned v roce 1937 se uveřej-

ňovaly zprávy, že se musíme přizpůsobit jiným státům. Bylo již i vypočítáno, kolik milionů korun to bude stát. Zatím se to provedlo rychle a s diktátem, a jezdí se po pravé tak jako po levé. Občané si brzy navykli, říkali mezi sebou, že budou muset navykat na horší a tvrdší nařízení.

11. května bylo v obci sv. přijímání, které zde udílel brněnský biskup Dr. Josef Kupka. Zúčastnili se žáci i dospělí jak z Moutnic, Rozařína, Nesvačilků i Jalo-viska. Účast na této akci byla obrovská, jak občanů místních, tak i z dalekého okolí. Školní rok se velmi brzy ukončil, zvláště na školách německých skončil 15. června, na českých až 24. června. 22. července postihlo zdejší obec velké krupobití, kroupy velikosti slepičího vejce zničily téměř všechno neposečené obilí, a na hromádkách položené zničily tak, že to nestálo ani za mlácení, v mandelách tam nebylo nic. V celé obci byla všechna krytina na všech domech rozbita, že na střeších zůstaly jen ojedinělé křídlice a holá vazba. Po krupobití se dalo do deště a přšlo bez přestávky tři dny, a voda prosakovala do příbytků, stropy byly promoklé a omítka z nich padala lidem na hlavy. Koho postihlo krupobití na poli, byli lidé potlučeni, zakrváceni, záda měli samé modřiny. Tato katastrofu poznala hlavně polní zvěř, občané chodili po poli a tyto obyvatele přírody, zmrzačené a pobité sbírali do pytlů a nosili domů. Tuto katastrofu přežila jen ojedinělá polní zvěř, takže se nekonaly žádné hony. Okna na všech domech byla rozbita, kukuřice byla otlučena, zůstaly stát jen holé palice, klasy na zrno nebyly vůbec žádné.

Rok 1940

Zima tohoto roku byla krutá, mrazy dosahovaly až -25°C , spousty sněhu se kupily na silnicích, autobusová doprava se úplně zastavila, silnice se musely prohazovat ručně. Každá obec musela proházet svůj katastr, odházený sníh se kupil kolem silnic až do výše 3 m. Jen co se cesta uvolnila, znovu nastala chumelenice. To se opakovalo mnohokrát. Veškerá doprava se konala na saních, a to mimo silnice po poli. Letošního jara se ukázaly špatně rostoucí ozimy, hlavně pšenice, až pole oschla, uschly i malé rostlinky, pšenice byla vymrzlá, není pamětníka, který by něco takového měl v paměti. Němci zavedli dodávku špeku z domácích porážek, i dodávky obilí, vajec, masa a mléka. Když bylo s českým národem nejhůře a černý mrak se prostíral nad národem, odcházelo mnoho příslušníků českého národa za hranice. Odjížděli s pevným úmyslem pomoci zotročené vlasti, jakmile vypukne válka s Německem, kterou jsme všichni s jistotou očekávali, na to se přihlásili do československé armády v zahraničí. I z naší vesnice za tím účelem odešli do zahraničí, a jsou to následující – Jan Buchta, studující práva, Alois Dohnálek, studující, Rudolf Mašek, studující práva, František Havránek, studu-

jící práva, Karel Hrdlička, úředník, Rudolf Hrdý, malíř písma. Mezi občany se provedla tajná sbírka na tyto odcházející, aby měli nějaký zásobní fond na cestu. Peněz se vybralo hodně, a tito hoši byli spravedlivě rozděleni, a po tichém rozloučení odjeli po malých skupinkách na Slovensko, a odtud do Maďarska. Jenom Karel Hrdlička a Rudolf Hrdý byli v Maďarsku chyceni a předáni protektorátním úřadům a byli zavlečeni do koncentračního tábora Mauthausen v Rakousku. Ostatní se dostali až do svého cíle.

Občané z Moutnic i Rozařina se vždy hlásili k české národnosti, vždyť ani jinou řeč neznali, než českou, až na nějaké bývalé příslušníky bývalé rakouské armády, kteří znali trochu německy. Však jeden občan **** se přihlásil k německé straně, ač sám německy neuměl. Asi se chtěl v budoucnu stát slavným, a v tuto dobu dal se k Němcům s celou rodinou – manželkou a dvěma dětmi. Ty chodily do německé školy do vzdáleného Újezda. Tento nepodařený němec chodil po vesnici jako nějaká zvláštnost, ale jeho spoluobčané se na něho dívali skrz prsty a každý se mu raději vyhýbal. Pro tuto chladnokrevnost vůči němu se chtěl svým spoluobčanům pomstít, hlavně těm, kteří měli svoje synky za hranicemi. Proto v září tohoto roku popsal mnoho domů hanebnými nápisy na Hitlera, a celé Německo, ačkoli věděl, jaké by z toho mohly být následky, jenž prohlásil před tímto činem, že se musí celé obci pomstít stůj co stůj. Proto si najal ještě dva pomocníky a chodili po vesnici v noci, ač byli viděni lidmi, kteří šli od známých z loupání klasů. Jenže nebyli k poznání, byli zamaskováni, ale že je potkávali s nádobou a žebříkem, a že byli tři. Ale druhý den ráno někdo zpozoroval tyto urážlivé nápisy. Tato neradostná zpráva se rychle šířila po celé vesnici. Občané, kteří byli tímto znectěni, umývali stěny vodou, nebo je odírali až do cihel, jenom aby předešli zbytečnému vyšetřování.

Obec patřila toho času pod četnickou stanici v Měnině, rychle byl přivolán vrchní strážmistr Bejček, který okamžitě povolal českou pátrací stanici z Brna i s policejním psem, který podle stopy pachatele vypátral. Když příslušníci pátrací stanice přišli až k domu, bylo zavřeno. Po násilném otevření dveří seděl tam doma, oblečen, a když ho pátrací orgány zatkly, prohlásil, že je vypraven jet do Brna na gestapo, které by toho lumpa, který to psal, přijelo oběsit.

České pátrací stanici se podařilo pachatele usvědčit pomocí psa a zajistit do doby, než přijede gestapo, které při výslechu zpočátku nechtělo věřit, že by jejich příslušník byl tímto hanebným pachatelem.

Velitel Gestapa prohlásil, že nebude-li pachatel do 20ti hodin vypátrán, že začnou s represáliemi. Na všechny občany přišel strach i hrůza, jak to s nimi dopadne, protože právě bylo v celém protektorátu stanné

právo a Němci byli všeho schopni, na českém národě jim mnoho nezáleželo.

Teprve po řádném zakročení vrchního strážmistra Bejčka, že pachatel je vypátrán, a že on dále vyšetřovat nemůže se členy celé české pátrací stanice, neboť pachatel se přihlásil za říšského příslušníka, rozhodlo se gestapo vyšetřit pachatele a uznalo ho vinným, nato ho vzali s sebou a dali ho do koncentračního tábora někde v Německu.

Všichni občané si pořádně z nastávající situace oddechli a pokračovali ve své práci.

Němci potřebovali mnoho našich lidí do Říše na práci jak do továren, tak do zemědělství. I z naší vesnice bylo mnoho občanů v Říši na práci, a to hlavně mladí lidé, mezi nimi hodně děvčat.

Po zavedení lístkového hospodářství na různé spotřební zboží jak v obchodech, tak u řezníků se hojně rozrůstal černý obchod s potravinami, hlavně masem, sádlem, moukou a tabákem. Po vesnici byla veliká poplávka po mase a sádle, proto občané i s nasazením vlastního života poráželi vepře na černo. Tímto způsobem se zásobovalo především občanstvo v Brně. Také vaření mýdla po domácku bylo úplnou samozřejmostí, rovněž takovou samozřejmostí bylo i pálení slivovice. Pálilo se ze všeho, co obsahovalo cukr.

V prosinci letošního roku prováděli Němci nákup koní pro armádu. Kdo tam byl nakomandován, musel se dostavit, a Němci si vybírali nejlepší z nejlepších, protože si měli ještě z čeho vybírat. Ale jenom se nevědělo, jestli za ně co dostanou a kam koně vzali. Každý dostal kousek německy psaného papíru a za několik dní byl povolán na říšské vojenské velitelství do Brna, kde byli tito koně proplaceni, a platili za ně hodně peněz, od 15 do 20 tisíc Kč. A tímto způsobem přišli do velké drahoty i u civilního občanstva, takže mezi zemědělci stál pár koní 60-80 tisíc Kč, a proto kdo koně potřeboval, musel na ně mít i peníze.

Rok 1941

Tak jako předcházející zima byla krutá a neúprosná, vánice za vánicí, metlice stíhala jedna druhou, místy bylo sněhu přes 2 m, někde zase nic nebo málo. Silnice se vesele prohazovaly, každý na prohazování rád šel, žádný se tam nestrhal, práce byla dobře placená, občané se oblékli, zabalili až po uši, neboť mrzlo jen praštelo, mráz dosahoval až -25°C .

Tato krutá zima byla jen nadějí v lepší budoucnost pro české občany. Každý si říkal, ať Němci namrznou, ať je brzy po válce. Tak dlouhé zimní večery proseděli lidé u rozhlasových přijímačů, posloucháním rozhlasových zpráv z Londýna, což bylo přísně zakázáno pod trestem smrti. Zvuk rádia byl tak zeslaben, že ani hlásek nemohlo být slyšet ven, neboť v obci byli němečtí přísluhovatelé, kteří všechno udávali.

Ve zdejší škole se nevyučovalo od vánočních svátků až do 17. ledna, protože nebylo uhlí. Podle vládního usnesení byla školní rada zde rozpuštěna, a všechno vykonával jen její předseda Josef Žák.

Koncem měsíce března odvedli Němci všechny Židy do koncentračních táborů. V tomto roce byli vystěhováni ze svých domovů tito občané- Jan Jedlička, č.14 se svojí manželkou Karolínou. Na domě museli všechno ponechat a odstěhovali se ke své dceři Jiřině Svobodové, č. 30. Jako další Jan Fiala, rolník, č.13 s manželkou Františkou a dcerou Marií, provdanou za Martina Janouška. Všichni čtyři se museli přestěhovat vedle k sousedům na č.12. Jako další byla vystěhovaná manželka zrádce občanů *****, bydlela v Těšanech. Další byl Ryšavý Rudolf, č. 28, se svojí matkou, která bydlela u své dcery Adély Hamanové, A Rudolf byl nasazen na práci do Vídně. Další byla Marie Ryšavá rolnice se dvěma syny. Marie bydlela v Těšanech u sestry a chlapci odjeli jako svobodní na práci do Vídně. Z obce Rozařina Eleonora Buchtová, rolnice se svojí sestrou Julií, č.13 byly obě svobodné, rovněž byly vystěhovány. Na jejich místa přišli Němci a pokračovali v hospodaření. Všichni tito vystěhovaní musili na domech všechno ponechat jak mrtvý tak i živý inventář, a ještě ku všemu obec musila pojistit dostatek lidí na všechnu práci.

Tento rok bylo již v prosinci namrzlo a na vánoční svátky bylo hodně sněhu, který zůstal až do roku příštího.

Rok 1942

Zima pokračovala ve své vládě. Pro spousty sněhu kromě koňské dopravy žádná nebyla možná. Chumelenice jedna za druhou, dělníci místo do práce do Brna odhazovali sníh a uvolňovali silnici. Co se ve dne proházelo, to do rána zase napadlo. V obci kolem domů se kupily spousty sněhu, odházené od domů z jedné strany a ze silnice ze strany druhé, takže ho bylo do poloviny oken. Jarní práce začaly pozdě kvůli dlouhé zimě.

Žňové práce byly letos hodně pozdě, až koncem července, výnos byl hodně nízký jako léta minulá.

Letošní významnou událost politickou je nastolení nového německého ochránce. 12 dubna 1942 nastoupil jako říšský protektor za Čechy a Moravu Reinhard Heydrich, zarytý Němec a neúprosný kat českého národa. Jen jak nastoupil ukázal hned svojí hrůzovládu a vyhlásil stanné právo a podle toho se řídil, a stačilo jen křivě šlápnout nebo něco říct proti našim ochráncům, byl hned každý zastřelen. Ale český a moravský lid byl tím tvrdší a odolnější, a každý věřil v brzkou a lepší budoucnost.

V květnu byla okresním hejtnanem jmenována nová školní rada, předsedou byl Josef Žák, rolník, Moutnice č. 3, členové Štěpán Šajtar správce školy, Josef Svoboda, rolník, Moutnice č. 26, Ladislav Drtil rolník z Rozařina č. 19.

Kolem 20. června se roznesla zpráva ze zahraničního

rozhlasu o spáchaném atentátu na Heydricha, a proto jeho přísluhovatelé v domnění o úkrytu teroristů vymýtili a zničili obec Lidice nedaleko Prahy. Všichni muži od 14 roku byli sehnáni do jedné z místních stodol a zastřeleni, včetně staříckého kněze, kterému Němci dali milost, ale on ji nepřijal a zůstal v řadě s ostatními občany. Ženy byly odvezeny do koncentračních táborů, děti byly dány na poněmčení do německých rodin. Taková byla vláda říšského protektora. Jenže u svého panování se dlouho neradoval.

Těžce raněný kat českého národa v několika málo dnech zemřel a nastala znovu těžká chvíle pro všechny Čechy. Pachatelé atentátu se hledali po všech českých domech a vesnicích, tlupy německých vojáků obstoupily každou vesnici, jiní prohlíželi domy a zjišťovali vše podle legitimace a policejních přihlášek a vše bylo v obou obcích v naprostém pořádku, takže nedošlo k žádným nepřijemnostem.

Na celém území Čech a Moravy bylo vyhlášeno stanné právo a za doby jeho trvání byl právě zatčen pan Dr. František Čermák, doktor práv v Židlochovicích, narozen 4. 10. 1894 v Rozařině. Zemřel mučednickou smrtí 23. června 1942. Když se celý rok zaznamenává pro Čechy nejistých událostí a tak se pronásledování dotklo některých i našich občanů, zvláště těch, kteří měli svoje synky za hranicemi a nebyli si jisti svobodou ani životem.

14. září 1942 v odpoledních hodinách zastavilo auto před domem pana Josefa Buchty, rolníka z Moutnic č.137 s několika gestapáky a za krátkou chvíli musela celá rodina nastoupit do auta a byla odvezena. Doma zůstal jen 11letý chlapec a babička přes 80 let stará, za nějaký čas došla zpráva, že pan Buchta je vězněn v Brně v Kounicových kolejích a paní Buchtová z dcerou Josefkou jsou vězněny v koncentračním táboře ve Svatobořicích u Kyjova. Taky byl zatčen a odvezen do vyšetřovací vazby pan Jan Čermák, hostinský v Rozařině. Byl udán pro černou porážku vepře a odsouzen a uvězněn a více se nevrátil.

Rovněž bylo nařízeno vystříhování krátkých vln ve všech rádiopřijmačích aby se tím zamezilo odposlouchávání zpráv ze zahraničí ale tím mnoho nepořídili, občané si zase dali svoje rádia do původního stavu poslouchající dále, neboť každá zpráva byla milá a posilující.

A na dovršení veškeré německé moci bylo, že 8. prosince jim překážely i kostelní zvony, které pak z věže sundali a odvezli je. Zůstal tam jen malý zvon.

Rok 1943

Spousty a spousty sněhu se kupily kolem silnic, autobusová doprava zastavena, mráz kolem -20° C a o změně ani potuchy, jako by již samo počasí nepřálo těmto krutým uchvatitelům za jejich zlé přestupky, které páchali na pokojných občanech našeho státu.

Jaro začalo normálně až od 21. března, bylo velmi příznivé taktéž i léto bylo s častými srážkami navštěvované, co je pro moutnický katastr velmi příznivé. 13. července začaly žně, úroda byla bohatá, takže pšenice dala po měřici 7q ječmen 6q žito 4q a sláma byla nadprůměrné velikosti.

Německá armáda, která byla skorem až u Moskvy, byla hnána zpět a zvláště v tyto kruté zimy zvlášť. Jak sami němečtí vojáci říkali, generál zima byl na ně velice zlý a drzý, vojáci byli pomrzlí, omrzlí a silně prochladlí na takovou zimu nezvyklí a hlavně hladoví a nedostatečně oblečení a úplně vyčerpaní. Proto říšská vláda nařídila dobrovolnou sbírku obnošeného šatstva pro armádu i obuvi pro vojáky, kteří za nás bojují, sbírka byla odevzdána na patřičné místo.

S porážkou Německa na ruské frontě se jejich autorita ochabla a vojáci pozbyli veškerou náladu. Jakmile Němci udělali druhou frontu na západě proti anglickému a americkému vojsku, byli na ruské straně oslabeni a pokračovali rychle nazpět. Spolu s ruskou armádou bojovala po jejím boku československá jednotka vedena českým plukovníkem Ludvíkem Svobodou, která si vedla v těžkých bojích velmi dobře.

Z této porážky okupantů neměl snad nikdo větší radost, jak každý okupovaný Čech, zvláště při poslouchání zahraničních zpráv jak z Ruska, tak z Londýna a každý to Němcům ze srdce přál. Tu a tam proběhla zpráva z obou front, že museli několik set km zpátky nebo byli obklíčeni až do úplného vyhladovění a sta a sta vojáků bylo zajatých i s generály a velké spousty mrtvých nebo zraněných.

Doba nesvobody stále více doléhala, proto v obci i ve škole se konaly přednášky o protiletectvé ochraně. Velitelem této obrany byl pan František Laštovička, kovář moutnických zvířat ve vesnici. Byl klidný, třeba že fronta se rapidně blížila k polským hranicím. Lidi se snažili všemožně sabotovat, hlavně dělníci ve zbrojovkách odbývali práci, jak jen to šlo. Němci byli bití jak na frontách, tak i v zázemí. Byly ničeny města a zvlášť vojensky důležité objekty bombardováním jako továrny, nádraží, toto se dělo hlavně v Německu jako je Berlín, Hamburk, Drážďany a různé větší města i rak. hlavní město Vídeň. Tyto záškodnické akce prováděly hlavně americké bombardéry.

Rok 1944

Zima letošního roku byla mírná a beze sněhu, ani mnoho nemrzlo, bylo většinou samé bláto. Jarní práce začaly brzy, jen místní Němci měli vřdycky čas, vřdyť to ani nějací rodilí zemědělci nebyli a vůbec hospodářským pracem nerozuměli. Kupříkladu ve žních obilí předem neobsíkali, přímo do obilného porostu vjeli a seklí a ti co tam byli na práci přidělení z toho měli jen radost a smích jak jsou nám dávání za vzor.

Dle zahraničních zpráv, které všichni občané poslouchali s velkou pozorností a sledovali na mapách pohyby fronty a vytyčovali si na mapách vše přesně podle největších zpráv ústup Němců, vřdyť již překročili naše hranice na východě. Jakmile vkročil ruský voják na naše hranice, vyhlásilo se ve středu Slovenska povstání. Hlavní štáb tohoto povstání byl v Banské Bystrici. Tohoto povstání se zúčastnili Slováci jak mladí, tak i staří muži zanechali doma svoje rodiny i své hospodářství různé velikosti a odešli do hor, každý dle rozkazu, který vydal partyzánský štáb by mohly v týlu nepříteli provádět záškodnické akce a ničit Němce kde se dalo.

Tyto oddíly partyzánské byly posilňovány vycvičenými muži z Ruska, kteří sem byli shozeni z letadel pomocí padáku, jak zbraně, tak i náboje potraviny a vše co bylo potřeba.

Za války se nebývale rozmohl černý trh, obchodovalo se se vším, co se týkalo požívatin i kouření, za sto cigaret se platilo i 1000 Kč, za litr kořalky 500 Kč a pravé hroznové víno za 50 Kč a druhák nebo i několikaterák, jen když tam bylo nějaké procento lihu, z požívatin mouka, sádlo a maso. Mouku si lidé obstarávali přímo ve mlýnech, kde se za obilí vyměňovala mouka tak, že za 100 kg pšenice se dostalo 50 kg mouky bez placení.

Ve velké oblibě byla i krmná drůbež jako husy, kačeny, krůty a slepice. Potřeboval-li někdo třeba stavební materiál, tak to spravila husa nebo kačena, za pěkné stádo hus si koupili i materiál na rodinný domek.

25. srpna bylo bombardováno Brno, velká spousta amerických letadel se vznášela ve vzduchu jako vlaštoky, až se vznesla nad město a zničila některé obytné domy a 2. nálet byl až v listopadu, byla zničena brněnská zbrojovka v Zábrdovicích. V Líšni zase to odnesli někteří nevinní občané, toho dne byl nálet na více měst a továren jako Hodonín a tam zničili nádraží a kasárny U.P. závody. Tabáková továrna, část cukrovaru, byla letecky poškozena i budova okresního hejtmánství, taky nedaleká Břeclav byla náletem zničena. Nejdůležitějším vojenským objektem, který byl zničen, bylo ale nádraží, jelikož tam byla křižovatka a od té jely vlaky na všechny strany. Naše obec taky nebyla na 100% česká, kromě Němců co zde hospodařili na vystěhovaných usedlostech, bydleli v obci udavači, kteří hauzírovali po vesnici a kde se co hnulo, tak to udali na gestapu těmito udavači byli v podezření **** toho času zaměstnáván na letišti. Různým udáváním se chtěl dostat na lepší místo, jako další byl v podezření ****, člověk starý a na občany závistivý a měl z toho ohromnou radost, že mohl někoho udat. Proto v obci byla kontrola za kontrolou, nejvíce to odnášeli představitelé obce. Jako hlavní terč byl starosta obce Štěpán Páral, který byl starostenství zproštěn pro různá udání a byl mnohokrát volán na gestapo, kde byl zbit, dokopán i zuby mu vyrazili. Jeho nástupcem byl Josef Žák, který byl v řízení obce velice obratný a dovedl to na obě strany dobře válet, třebaže byl jednou no-

hou v kriminále. Tak se rok blížil ku konci a němci stálým ústupem se blížili ku svému poslednímu cíli, občané si připravovali kryty jak pro potraviny tak i pro sebe, byly to hlavně sklepy.

Rok 1945

Začala pěkná mírná zima, pole byla přikryta sněhem, všude stejnoměrně mrzlo kolem -10°C . Jarní práce začaly velmi brzy, koncem února se selo obilí a koncem března se i sázely brambory, snad to počasí tak urychlilo ty politické události, které během jara přišly.

Celý leden a únor projížděly obcí transporty civilního, neznámého obyvatelstva směrem od Brna na Klobouky, všechno jelo na dlouhých železných vozech ze spodu vystlaných slámou a různými hadry a nahoře jenom nepromokavou plachtu. Vozy byly taženy krávou nebo jedním tažným koněm. Lidé jeli neví žádný, kam a odkud, proč opouštěli své domovy. Nikdo z našich občanů se nemohl s nimi domluvit, takže se neví, jaká to byla národnost. Na Slovensku se urputně bojovalo, zahraniční rozhlas hlásil osvobození různých měst postupně jak jsou v pořadí, s velkou ztrátou Němců jak padlých nebo zajatých a počátkem března se začaly trousit samostatné německé oddíly, které byly poslány z fronty na odpočinek. Rovněž se honila stáda dobytka hovězího i stáda ovcí, které Němci pobrali někde po velkostatech. Jak ustupovali, brali zemědělcům koně přímo na polích s postroji i s vozy.

2. dubna byly velikonoční svátky, rozhlas ze zahraničí ohlásil osvobození Bratislavy a již se osvobozená vojska tlačila na Moravu a znovu bombardovali Břeclav, Hodonín, Brno. Obcí procházely transporty Němců napřed jen přechodně a další transporty se usazovaly na delší pobyt až i přijeli od Těšan německé tanky zamaskované větvemi rozkvetlých stromů třeba i ovocných.

Dobytek byl pobrán na všech statech, velkostatech tak i po statech německé šlechty, která s pobraným dobytkem opouštěla svá hospodářství a zanechavše zde všechn živý i mrtvý inventář, oseté i osázené pole a odjeli do Německa nebo do Rakouska. Však nestačilo jim to a brali i českým zemědělcům vše co se jim hodilo.

Naši občané během zimy a příhodného jara si pořádně připravili svoje kryty hlavně pro sebe a svoje rodiny. S ustupujícími Němci se v tichosti odstěhovali i místní Němci, sebrali všechn dobytek i slepice a odjeli do neznáma a bývalí majitelé ze mohli nastěhovat zpět.

Již směrem od Šitbořic bylo slyšet dunění dělostřelecké a občané se stěhovali do svých krytů, Němci vozili raněné i mrtvé Němce, které na místním hřbitově pochovávali a raněné odváželi do brněnské nemocnice.

Nikdo se nemohl dozvědět, kde se nachází fronta, němečtí vojáci stále věřili, že válku vyhrají, že nás zase dostanou do svých drápů. Nepovedla se jim ani ta zbraň,

na kterou se těšili, že zase budou pány situace. Čekali nějakou pumu, která byla teprve ve vývoji a měli s ní zase co nevidět táhnout do boje, proslýchalo se že to bude puma atomová a žádný neznal její sílu ani oni sami.

Ustupující Němci byli na občany velmi slušní a ještě lidem radili, jak mají dobře zabezpečit svoje kryty, ale podle chování Němců nemohl nikdo vystihnout jaká byla situace. Transporty německého vojska byly pronásledovány ruským letectvem a takových náletů prožila obec několik.

V obci bylo německé velitelství, odkud byli rozesíláni vojáci na různé fronty. Někteří vojáci se převlékali do civilních šatů a své uniformy zakopávali buď do země nebo hluboko do hnoje, toto dělali hlavně ti, kteří uměli dobře česky a zůstali schovaní někde ve stodolách v seně a ti poslední co byli převlečení zůstali i ve sklepech s našimi lidmi a říkali jim například že jdou tam a tam z Německa a že nemohou přes frontu a že po osvobození budou pokračovat v cestě ke svým rodinám. Nálada našich občanů byla velmi svízelná neví se nic, tu a tam se dostala zpráva lidem do sklepů, že ten či onen vyhořel co zapalovali Němci při ústupu, fosforovými bombičkami házeli na půdy, kde se rozbíjely a obsah velmi hořlavý se rychle rozšířil a vsákl se do stropů které rovněž prohořely a hořelo tak, že po požárech zbyly lidem jen holé stěny a všechn nábytek a šatstvo shořelo taky. Směrem jihovýchodním bylo slyšet množství lehkých střel, asi to byly automatické pušky a kulomety, které měl každý ruský voják, co přišel do obce.

Boje o naše vesnice trvaly od 15. dubna 1945 až do 22. dubna 1945. V neděli dne 15. dubna v 11 hod jsou bombardovány obce Začany. Těšany a Křepice dne 16. dubna v ? 2 hod byl učiněn nálet na naši obec a to nálet kartáčový směrem od kostela až po stavení Válka Františka č. 187. Obec Moutnice měla celkem 5 mrtvých od 15.4 do 22.4 1945.

Putnová Věra 9 let padla 16. 4. 1945 v 11 hod při náletu na naši obec, Procházka Jan 41 let, Žáček Josef 46 let, Lejska František 53 let, Šulcová Františka 20 let. Dále 4 ranění. Žáčková Anna, Žák Josef, Dohnálek Ondřej a Páral Milan. V Moutnicích vyhořelo za bojů celkem 37 domů a 4 stodoly a nenašlo se stavení, které by nebylo poškozeno střelami, kostel dostal 4 zásahy, okna jsou vesměs rozbitá a zdívo téměř všude poškozeno. V obci Rozaříně vyhořelo 8 obytných stavení do základu.

Krátký popis bojů. Od 15. 4. do 22. 4. 1945 dne 20. dubna 1945 po dobytí dvora Karlova, kde padlo mnoho Němců (to byli vesměs mladí lidé a naprosto neústupné SS s umrlčí hlavou). Rusové časně z rána 21. 4. 1945 útočili na naši obec. Byli v každém stavení Němci a to tvořilo pro ně pevnost. Rudá armáda útočila pěchotou, pancéři, tanky a letectvem. Němci když poznali, že vesnice je neudržitelná, v odpoledních hodinách museli opustit domy a bojovat dům od domu. O naší vesnici se strhl tuhý boj, Němci ještě na ústupu

zapalovali naše domy. Občané ve sklepích stále čekali, kdy je rudá armáda osvobodí, všichni se chvěli hrůzou, co přijde. Mužům, kteří prožili I. světovou válku bylo známo, že dostati zásah do sklepa naplno, nepomůže nikomu a zahynou. Otcové a matky měli strach o své děti, bratry a sestry. Ten kdo válku neprožil, nedovede si učinit představu. Všechno bylo ve sklepích a venku zuřila hrůza, domy se otřásaly, hlína padala lidem na hlavy.

Lidé se krčili hrůzou a strachem, tu a tam někdo přeběhl ze sklepa do sklepa a vždy s nějakou zprávou hlavně o pohybu fronty, kde se asi nachází, každý byl zvědav a bál se vystrčit hlavu ze sklepa protože se nevědělo co se děje nad hlavami. Když přišli první ruští vojáci do vesnic, neměli kdy se bavit s občany, museli si hledět svého a dobývat dům od domu.

Po uvítání s prvními které bylo srdečné, byli občané zklamáni se špatným chováním vojáků hlavně k mladým ženám, na které si v opilosti všemožně dovolovali, ale i krádeže jenž byly ale páchany pod vlivem alkoholu. Jinak byli zdravého rozumu, byli to vesměs dobří lidé, kdyby naši vojáci byli v takovém postavení, nebyli by o nic lepší, ale na takové nepříjemnosti se muselo zapomenout a pomalu dávat se do práce, pohřbívat mrtvé ruské vojáky. Vojáci byli pohřbeni na hřbitově u kostela, zbytek u památníku mrtvých u školy.

Rovněž se musely posbírat i mrtvolky padlých Němců, ti se zakopávali na místě, kde leželi. Tak minul den po dni a vše se uklízelo a sovětská armáda pokračovala dále v boji na hlavní město Brno.

V obci byl zvolen revoluční národní výbor a jejím předsedou se stal Štěpán Páral, který se ujal své funkce a hleděl vše uvést do pořádku. Rovněž se vyrovnal i s udavači místních občanů, kteří se nevalně zachovali ke svým spoluobčanům, zemědělci si prohlédli svoje pozemky, zdali tam nejsou nevybuchlé pumy, jiní se zase hleděli opravit svoje poškozené domy, hlavně opravit okna podle možností.

Po 5. květnu se roznesly zprávy, že pražský lid povstal proti Němcům a 9. května se Němci vzdali a byl vyhlášen všeobecný mír na všech frontách. Zemědělci se nemohli dlouho rozhlížet a museli se chopit své práce a starat se o výživu národa ve své svobodné vlasti.

Všechny rány a bolesti se pomalu zacelovaly a začali se vracet občané ze zahraniční armády Jan Buchta jako důstojník, Alois Dohnálek jako poddůstojník.

Rudolf Mašek a František Havránek již nebyli mezi živými, padli jako hrdinové. Rovněž se vrátili z koncentračního tábora Karel Hrdlička a Rudolf Hrdý, oba zdraví. Jak mladí, tak staří se radovali z vítězství a ze svobody, proto se konala každou neděli taneční zábava, rovněž ožila i tělovýchovná jednota Sokol a Orel, kde se dali znovu do práce jako před válkou. Taky hned po frontě byli povoláni někteří záložníci na vojnu, taky se konaly odvody nováčků, kteří byli postupně bráni na vojnu jenom na 5 měsíců. Zároveň se přihlásilo mnoho dobrovolníků, kteří byli ihned bráni na 2 roky, byli to vesměs mladí chlapci do 20 let.

Bývalá měna německé marky byla hned znehodnocena, takže jejich cena byla v Československu úplně zlikvidována a žádný si ji nemohl nic koupit a byly vydány takzvané peníze revoluční, byly to jen poukázky s hodnotou na nich vyznačenou.

V listopadu byla provedena měnová reforma. Občané, kteří měli peníze, měl jich každý dostatek, byly dány jako vklad, ale nemohl s nimi žádný libovolně disponovat. Kdo z občanů potřeboval peníze z tohoto vkladu, musel mít na to ještě zvláštní povolení od patřičného úřadu, každý dostal jen 35 Kč nové měny, s tím měl začít hospodařit a žilo se a hospodařilo dále jako by nic nebylo. Občané, kteří měli peníze doma, byly bezcenné a lidé mnoho pozbyli, takže je i pálili v kamnech.

Toto je celkem všechno o revolučním roku, kterým byl rok 1945. Dlouho v paměti všech obyvatel, kteří všechno prožili, zůstane.

Připravil ing. Pavel Drahonský

OSVOBOZOVÁNÍ JIŽNÍ MORAVY

nástup směr Brno

Není úkolem rozebírat faktory ekonomické a politické, které vedly ke vzniku 2. sv. války, ani určovat podíl viny politiků, diplomatů a státníků, kterým se nepodařilo této válečné katastrofě zabránit.

Poněvadž ubývá účastníků a pamětníků, snažíme si pomocí výpisů z kronik obcí a dostupných vojenských map objasnit události v obci Moutnice-Rozařín jak proběhly v dubnu 1945.

Na úvod je třeba si připomenout některá fakta, která tomu předcházela.

29. 9. 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda o odstoupení Československého pohraničního území s němec-

kým obyvatelstvem (Německo, Itálie, Francie a Velká Británie, bez účasti ČSR). Vznik druhé Česko-Slovenské republiky. Abdikace prezidenta republiky Dr. Edvarda Beneše a volba Emila Háchy prezidentem.

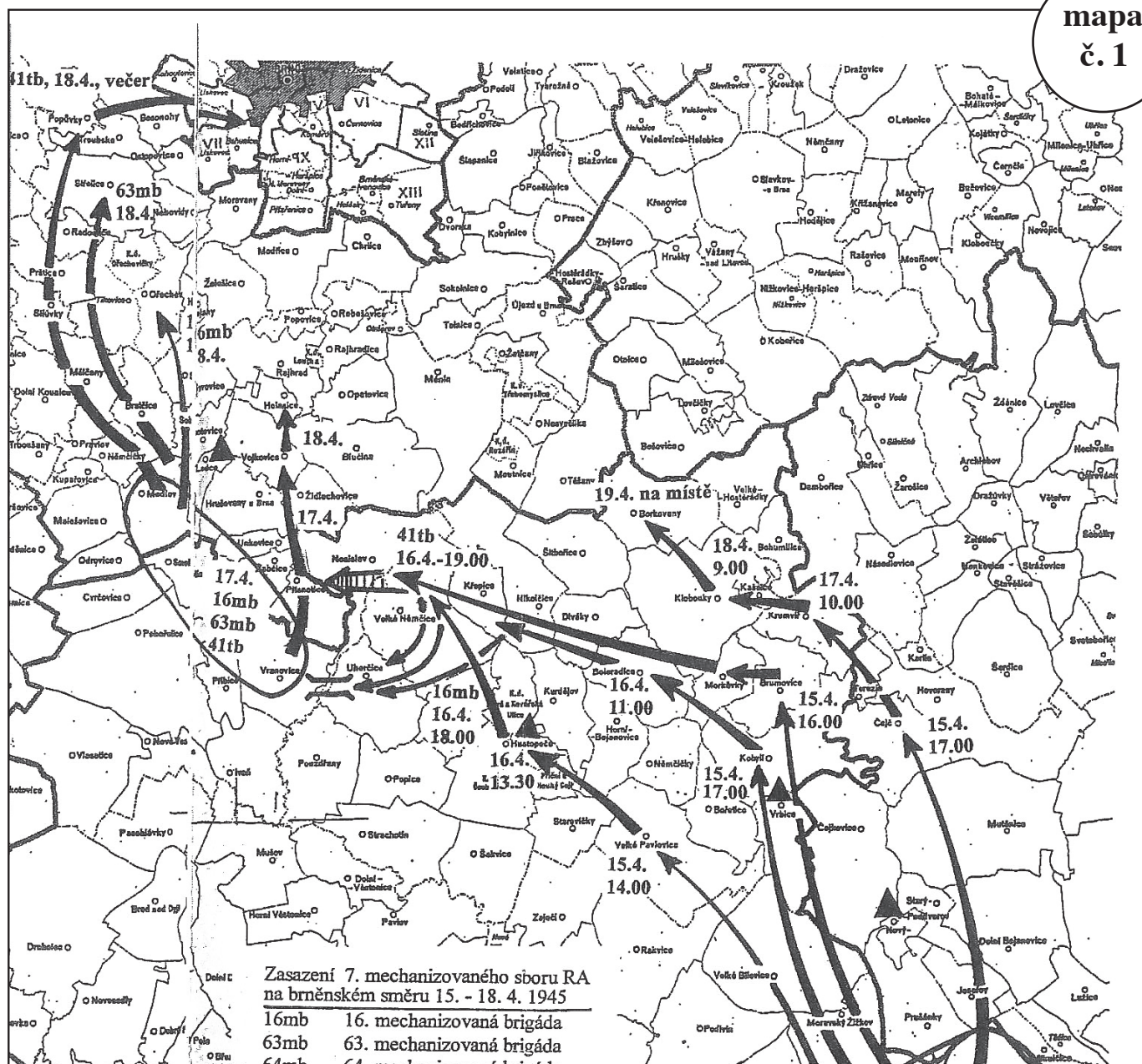
14. 3. 1939 odtržení Slovenska od ČSR a předání části Slovenska Maďarsku a obsazení Podkarpatské Rusi Maďarskem.

15. 3. 1939 Obsazení ČR a vyhlášení protektorátu.

Tak se obce Moutnice-Rožařín staly pohraniční obcí vzdálenou asi 8 km vzdušnou čarou od nejbližší německé obce Kurdějov nebo hranic katastru Velkých Němčic.

Rok 1945

V měsících únor a březen začala německá vojska budovat obranu na jihovýchodní Moravě. Kromě zemních prací využila tak zvané záplavové vlny, která vznikla vypuštěním Vranovské přehrady a rozvodněním řeky Moravy od Hodonína až k Lanžhotu. V blízkosti Moutnic byla budována ohnisková obrana v prostoru východně od Borkovského lesíka, návrší Gagrazy úvoz cesty na rozhraní katastru Šitbořice – Moutnice – Těšany, návrší Strážky, okopy a zákopy kolem statku Karlov a Jalovisko, dále směr Blučina, Opatovice, Ořechov. Na rozhraní katastru Moutnice – Zatčany – Nesvačilka, na výšině polí zvané Vinohrádky byla umístěna protiletadlová baterie (6 ks Pldvk ráže 88 mm) se svojí obranou a ochranou.

Směr Brno

V zámyslu pro uskutečnění Bratislavsko-Vídeňské operace bylo rozvinutí bojů k osvobození jižní Moravy a osvobození Brna. Proč Brna? Brno jako velké uskupení německých vojsk, které mohlo útokem ohrozit pravou stranu RA bojující ve směru na Vídeň. Dále jako důležité dopravní křižovatky silniční i železniční a velkým letištěm. Dobytím Brna se dostanou sovětská vojska za obranu a přehradí ústupovou cestu německé armádě ze směru Přerov, Olomouc, Ostrava a vytvoří výhodný nástupní prostor na Jihlavu a Prahu.

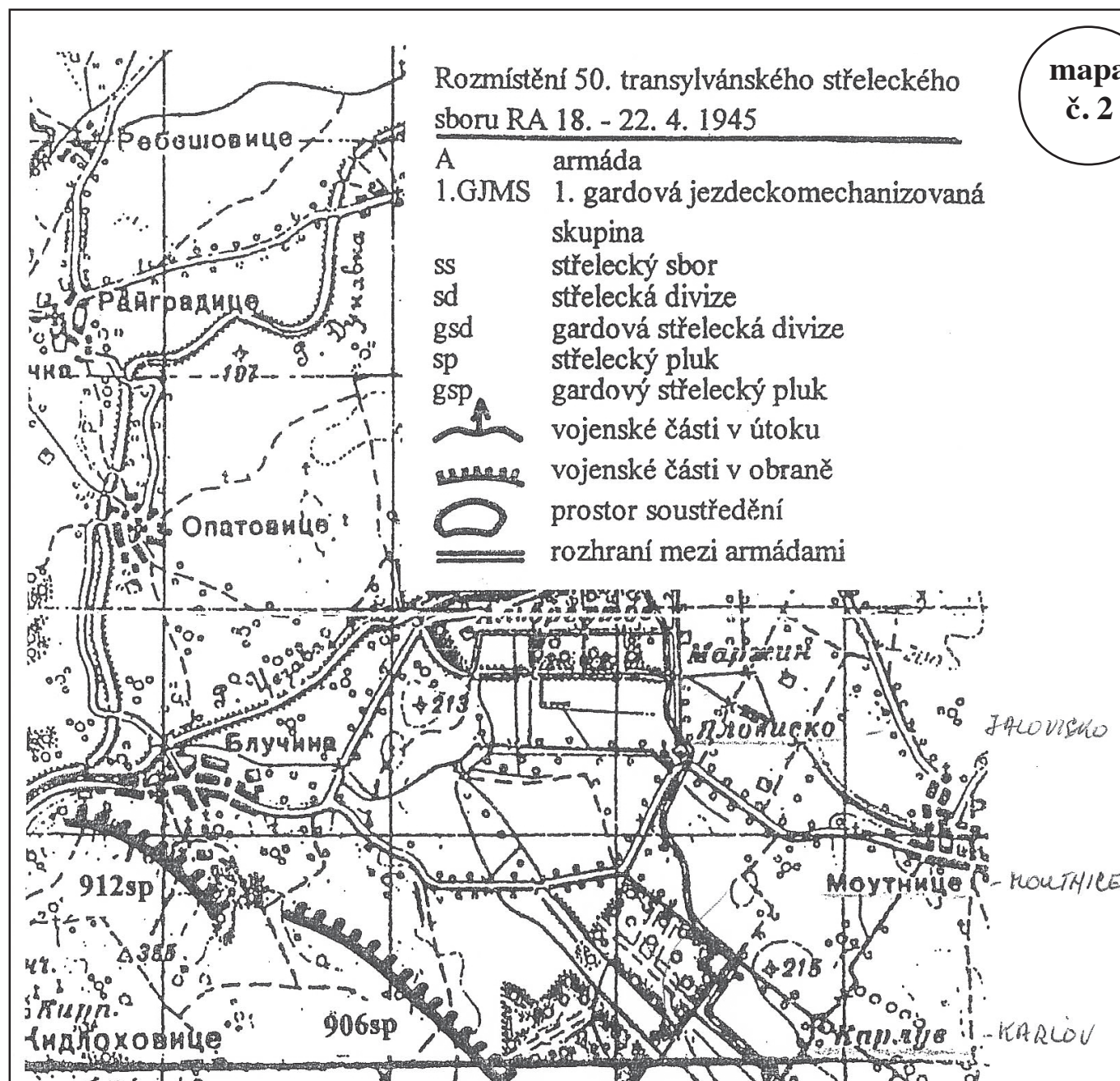
Po osvobození prostoru Lanžhot, Velké Bílovice, Mutěnice 4. až 5. 4. 1945 bylo možné k Brnu postupovat podél tří komunikací a to:

- levá- Břeclav, Hustopeče, Židlochovice
- střední- Mutěnice, Čejč, Klobouky, Moutnice, Telnice
- pravá - Buchlovice, Slavkov, Brno.

Nejkratší byla střední, ale za obcí Krumvír až po Borkovany je pahorkatina v několika vrstvách za sebou a kolmo na komunikaci. Výškový rozdíl mezi nížinou a nejvyšším bodem byl v některých případech 30-50 m. Obtížně přístupný prostor, tak zvaná „Kloboucká soutěska“ je od křižovatky Klobouky- Bohumilice až po křižovatku silnic Velké Hostěrádky - Diváky.

Pro nejrychlejší postup byla zvolená levá komunikace. (viz mapa 1)

16. 4. 1945 mezi 17. a 18. hodinou byla z prostoru Nikolčic zahájena dělostřelecká palba. Tato byla vedena na

zákopy v obcích Šitbořice a Těšany. Byly to salvy raketometů, tzv. „Kat'uší“ Současně nastupuje pěchota. Dle některých materiálů měla 17.-18. 4. 1945 dosáhnout na pravém křídle jižní okraj Borkovanského lesíka, na levém – mostu přes řeku Cézavu u Žatčan. Splnění úkolu nebylo dosaženo. Čelní jednotky dosáhly Těšan, ale po německém protiútku ustoupily k Nikolčicím. V prostoru Karlův dvůr a Jalovisko, pro tvrdý odpor útok ukončily a přešly do obrany.

S úspěchy dosaženými po 17. 4. 1945 nebyl velitel frontu maršál Malinovský spokojen a proto bylo provedeno přeskupení jednotek. Po dělostřelecké přípravě na místa největšího odporu, obec Borkovany, Karlův dvůr a Jalovisko, byly do útoku nasazeny 3 divize. Útok byl veden z čáry nasazení Hustopeče - Velké Němčice ve směru Borkovany, středem Karlův dvůr, Moutnice, vlevo Jalovisko, Žatčany. Velitelem útoku byl generálmajor I.M. Afonin. (Karlův Dvůr se nacházel za dnešní křižovatkou silnice Moutnice- Velké Němčice a udržovanou polní cestou od Rumunské bažantnice. Po válce nebyl obnoven).

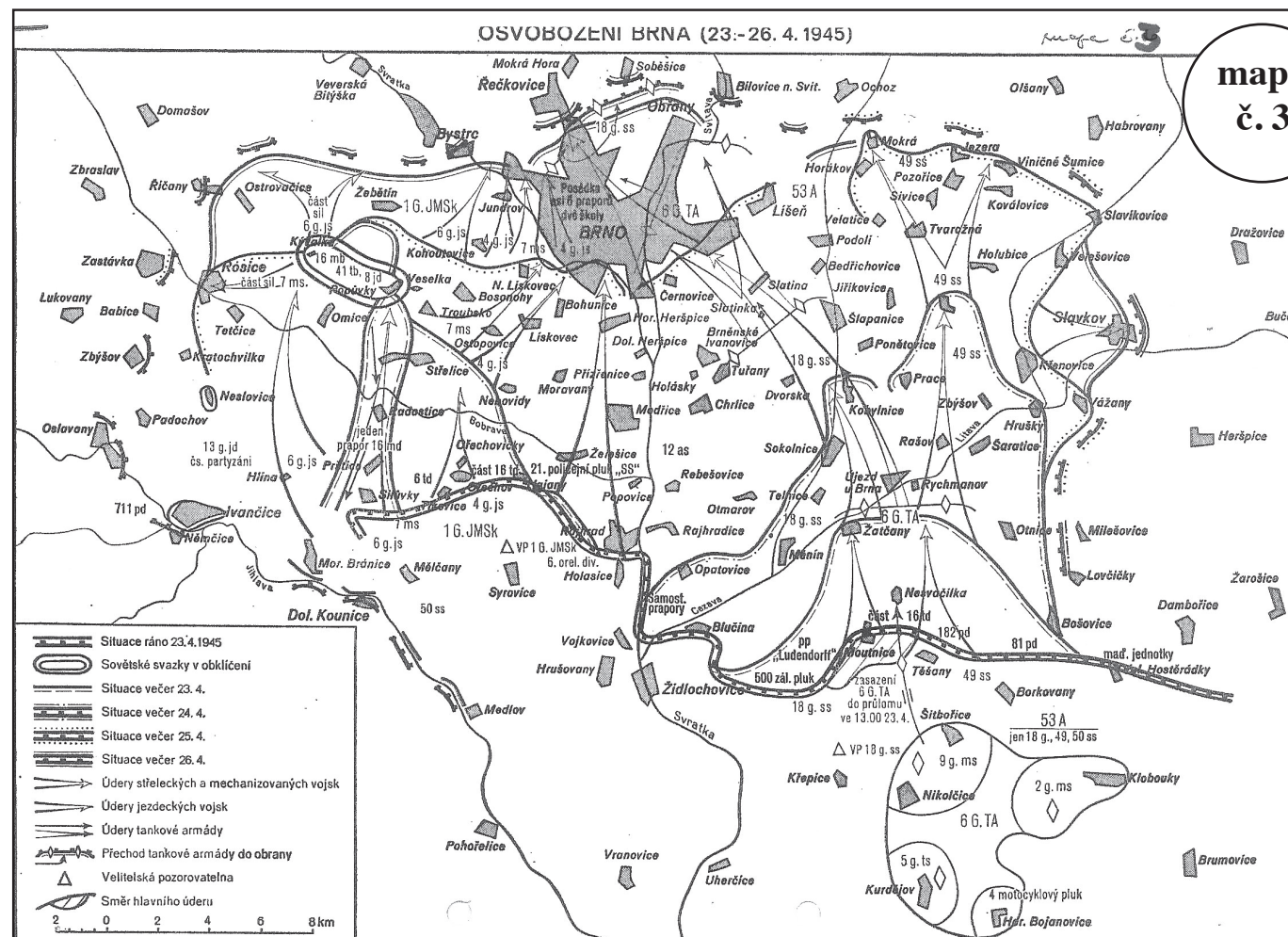
Význam bojů o obec Moutnice – Rozařín.

Od obce Rozařín až k Újezdu je ve směru Brno mírně zvlněná krajina, bez přírodních překážek a vodních toků. Přímá vzdálenost je k okraji Brna 16 – 23 km. Proto sov. velení plánovalo rozmístění tankových a mechanizovaných jednotek z čáry nasazení Rozařín – Újezd. (mapa č. 2)

V okolí Rozařín – Moutnice byl první voják RA spatřen 17. 4. východně od Rozařína. Byl to pravděpodobně příslušník průzkumné hlídky.

Jednotky RA k Moutnicím – Rozařínu postupovaly od Těšan a Šitbořic. Další pravým bokem útočící od Rumunské bažantnice, Jaloviska. Boj o naši obec započal v sobotu dopoledne dne 21.dubna 1945. Pamětníci tvrdí, že záhady do pancíře německých samohybných děl, které zde byly rozmístěny, byly ze směru od Nesvačilk. Byla to děla: jedno bylo na silnici u hřiště, dnešní řadové zástavby, druhé bylo v údolí a zatáčce silnice za obcí směrem na Nesvačilku. Třetí zůstalo pro poruchu stát u školy (na Šulcově kopci byl údajně zničen německý obrněný transportér).

Hlavní směr útoku byl veden ve směru od polní cesty „šitbořské“ kolem stavení p.Jahelky, dále směrem na kostel a školu a teprve v neděli 22. 4. 1945 ráno asi v 8,00 hod byl boj ukončen v prostoru u kapličky v části obce Rozařín. Osvobozením Moutnic byly splněny podmínky pro rozvinutí tanků k útoku na Brno. (mapa č. 3)

Podle rozhodnutí velitele 2. ukrajinského frontu, maršála Malinovského, měl být hlavní úder na Brno proveden východně od řeky Svratky z prostoru Moutnice a Nesvačilka, vojsky 53. armády s podporou 6. gardové tankové armády. Tato elitní tanková armáda pod velením generálplukovníka A.G. Kravčenko byla povolána z Rakouska po dobytí Vídně. Nebyla doplněna na předepsané počty. Měla jen 162 tanků a samohybných děl. Jedna třetina byla americké výroby typ Sherman. Dále měla 15 tis. vojáků s podpůrnou technikou.

Rozkaz k zahájení hlavního útoku na Brno přišel 23. 4. 1945 osobně vydat maršál Malinovský. Letadlem přiletěl na letiště v obci Kopčany v první obci na Slovensku za moravskou hranicí. Odtud automobilem přijel na pozorovatelnu generálmajora Afonina, rozmístěnou nad obcí Křepice (nedostavěný památník). Seznámil se s představiteli vojsk a dal příkaz k zahájení dělostřelecké a letecké přípravy k útoku. V 9.30 začal dělostřelecký pře-pad obrany Brna. Ve 12 hodin vydal vel. 2. UF rozkaz k nasazení 6. gardové tankové armády. Na radiový signál „HROM“ začal útok směr Brno. V noci z 23. na 24. 4. byl gen. mjr. Afoninovi tlumočen rozkaz vrchního velitele RA J. V. Stalina, že Brno musí být dobyto do 3 dnů.

Do bojů o Brno zasáhly mimo pěchotu a tanky také letecké jednotky. Letadla bombardovala Moutnice a okolní obce již 16. 4. Letectvem byla poškozena německá protiletadlová baterie rozmístěná na Vinohradkách.

Letecké jednotky se 25. 4. 1945 ze Slovenska přesunuly na polní letiště v katastru Nový Dvůr (vpravo od potoka za lesíkem Rumunská bažantnice).

Doplňující údaje:

1. Po vánocích v roce 1944 prochází Moutnicemi ruská část organizátorské skupiny partyzánského oddílu Olga. Průvodce z Moutnic je vede až k Židlochovicím.

2. Počty padlých rudoarmějců: o každou obec našeho regionu je to 50 – 80 vojáků, poddůstojníků a důstojníků. Při osvobození Moutnic padlo 68 sovětských vojáků.

3. Ztráty činily:

Wermacht: Šitbořice, 1 letadlo, 1 tank, Těšany 2x samohybné dělo PZ, Moutnice 3x samohybné dělo, 1x transportér.

RA: Klobouky: 1x tank T – 34/85, 1x tank Sherman, Šitbořice: 2x T34/85, Moutnice 1x tank Sherman

Použité materiály:

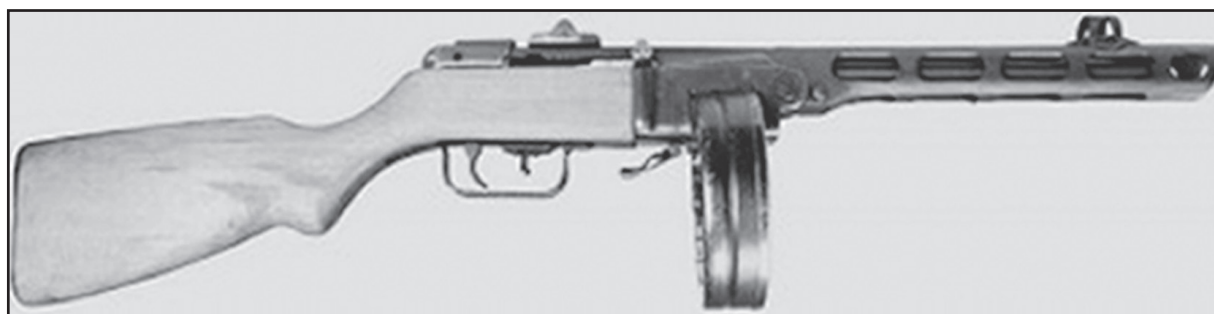
Výpisy z kronik obcí Šitbořice, Těšany, Moutnice, články z časopisů Vl. Schildbergera, sb., kniha „Osvoboditelé Moravy“ z roku 1964, poznámky z dopisů pana Sekaniny, kniha MOUTNICE – 700 let od první zmínky, www.valka.cz.

Připravil Edvard Kaňa

Zbraně vítězů

PPS 41

- Samopal PPŠ (Pistole-pulemjot Špagina) zkonstruoval Georgij Semjonovič Špagin a do výzbroje Rudé Armády byl zaveden 21.12.1940. Primárně byl konstruován pro použití bubnového zásobníku s kapacitou 71 nábojů, ale vzhledem k problémům s jeho spolehlivou funkcí byl již v únoru 1942 zaveden segmentový zásobník na 35 nábojů.

PPS 43

Asi nejlepší samopal 2. sv. v. v Sovětském svazu, byl zkonstruován a vyráběn v obleženém Leningradu od roku 1942, později i ve "velké zemi". Konstruktorem byl Alexej Sudajev. Kromě váhy byla jeho výhodou i minimální spotřeba kovu pro výrobu, pro výrobu jednoho PPŠ-41 bylo potřeba asi 13,9 kg materiálu, pro PPS-43 jen 6,2 kg. Samopal byl vyráběn i po válce a licence byla předána do dalších zemí, hojně byl využíván ještě ve Vietnamu.

T34/85

Tank T-34 se stal doslova symbolem druhé světové války. Spolu se sovětským raketometem Kat'uška nebo německým tankem Tiger patří jistě T-34 mezi ty stroje, jejichž jméno znají i lidé, kteří se o válečnou historii nijak nezajímají. T-34 bývá často označován za nejlepší tank celé druhé světové války.

Raketomet BM-13

(Kat'uška) namontovaný na automobilu Studebaker. Tvořilo ho 8 kolejnic dlouhých 5 metrů, na každé po dvou raketách. Sériová výroba byla zahájena těsně před napadením SSSR. V době napadení SSSR bylo postavených pouhých 8 kusů těchto raketometů.

